

Rada Gminy i Miasta Kozięgłowy
42-350 KOZIĘGŁOWY
ul. Pl. Moniuszki 14
woj. śląskie

Załącznik do Uchwały Nr 30/V/2015
Rady Gminy i Miasta Kozięgłowy
z dnia 25 lutego 2015 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE I MIEŚCIE KOZIĘGŁOWY
NA LATA 2015-2017**

Wstęp

Rodzina jako podstawowa komórka życia społecznego jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka, kształtującym jego osobowość, system wartości poglądy, styl życia. Sprawowanie władzy rodzicielskiej polega głównie na opiece i wychowaniu dziecka oraz dbałości o jego prawidłowy rozwój, ochronę zdrowia, umożliwienie edukacji oraz rozwijanie talentów. Powinna ona przede wszystkim chronić interes dziecka oraz realizować w praktyce zasadę ochrony jego dobra. W sytuacji gdy przez patologię w środowisku rodzinnym, nieudolność wychowawczą rodziców bądź pozostawanie w sytuacji kryzysowej, dobro to jest zagrożone, dziecko powinno być chronione przez władze publiczne.

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodzin i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. Z 2013 r., poz. 135 z póź. zm.). do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

W myśl w/w ustawy na jednostki samorządu terytorialnego nałożony został obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Wszystkie działania programu powinny być skoncentrowane na wsparciu rodziny biologicznej, a istotą działań podejmowanych w ramach programu winno być wspieranie, a nie zastępowanie rodziny, nauczycieli i społeczności lokalnych w rozwiązywaniu problemów rodziny na naszym terenie.

Program jest propozycją zintegrowanych i planowanych działań w odniesieniu do mieszkańców naszej Gminy. Prezentowany Program jest zgodny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Koziegłowy na lata 2014-2018.

Diagnoza

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie i Mieście Koziegłowy na lata 2015-2017 powstał w oparciu o diagnozę problemów rodzin z terenu Gminy Koziegłowy, przeżywających trudności opiekuńcze i wychowawcze, opracowaną m.in. na podstawie danych statystycznych pochodzących ze źródeł: ewidencji ludności Urzędu Gminy i Miasta w Koziegłowach, rejestrów i sprawozdań Gminno – Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,

danych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myszkowie, danych z Komisariatu Policji w Kozięglowach.

Od kilku lat coraz wyraźniej dostrzegamy kryzys w rozwoju moralnym i kulturowym nie tylko dzieci i młodzieży, ale także wielu rodziców. Często związane jest to z innymi problemami występującymi w rodzinach tj. utratą pracy, brakiem środków na bieżące utrzymanie. Dom rodzinny niewystarczająco wspiera członków rodziny emocjonalnie, co powoduje, że osamotnieni ludzie, przytłoczeni problemami życia codziennego, szukają wsparcia wśród często destruktywnych grup rówieśniczych. Do tego dochodzi niski poziom kulturowy, nieumiejętność wykorzystania wolnego czasu, brak zainteresowań i hobby. Pojawiają się w związku z tym zaburzenia relacji rodzinnych, zachowania na granicy patologii, zagrażające zdrowemu stylowi życia i prowadzące do groźnych uzależnień. Rodzice koncentrują się na własnych problemach, uciekają w nałogi, a z czasem nie wypełniają swoich ról, co skutkuje zaniedbywaniem dzieci, stosowaniem przemocy w rodzinie, aż po ingerencję instytucji zewnętrznych w rodzinę i umieszczeniem dzieci w zastępczych formach opieki.

W przypadkach utrzymywania się takich sytuacji przez dłuższy czas dochodzi do wykluczenia osób i rodzin z życia zawodowego i społecznego, a problemy z każdym dniem narastają w nich coraz bardziej. Należy więc podjąć wszelkie możliwe działania, na najwcześniejszym poziomie pojawiania się tego typu problemów, aby wspierać rodziny w rozwiązywaniu trudnych sytuacji, które generują zaburzenia życia rodzinnego i relacji między członkami rodzin. Natomiast w przypadkach, gdy rodzina nie podołała problemom codziennego życia i jej funkcjonowanie w obecnym stanie stało się niemożliwe, należy podjąć interwencję polegającą na zapewnieniu bezpieczeństwa dla wszystkich jej członków, a ponadto podjąć pracę, na rzecz przywrócenia zdolności rodziny do prawidłowego funkcjonowania.

Na terenie Gminy i Miasta Kozięglowy są rodziny, które wymagają pomocy w przezwyciężaniu i niwelowaniu już istniejących deficytów, zaniedbań, jak również przeciwdziałania powstaniu czy pogłębianiu się demoralizacji życia całej rodziny i poszczególnych jej członków, co w rezultacie ma doprowadzić do utrzymania dziecka w jego rodzinie naturalnej bądź umożliwić powrót dziecka z zastępczych form opieki do rodziny naturalnej.

Wiele rodzin w Gminie Kozięglowy korzysta ze wsparcia systemu pomocy społecznej, są to rodziny z dziećmi, wykazujące często przejawy bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, bądź wymagające wsparcia w procesie wychowywania dzieci,

czy też pomocy finansowej na potrzeby bieżące dla zapewnienia im tzw. minimum egzystencji.

W Gminie i Mieście Kozięgłowy zamieszkuje 14.341 mieszkańców, w tym 7.392 kobiet oraz 6.949 mężczyzn (stan na dzień 31.12.2014). Z różnych form pomocy Gminno - Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kozięgłowych skorzystało 435 rodzin (1.000 osób w rodzinie), w tym 140 rodzin z dziećmi o liczbie: 44 rodziny z 1 dzieckiem, 57 rodzin z 2 dziećmi, 31 rodzin z 3 dziećmi, 4 rodziny z 4 dziećmi, 3 rodziny z 5 dziećmi i 1 rodzina z 7 i więcej dziećmi. Z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa skorzystało 38 rodzin oraz 31 rodzin ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Na terenie Gminy funkcjonuje 20 rodzin niepełnych, które korzystają z pomocy Gminno – Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kozięgłowych. (dane za 2014 r.).

Czas realizacji Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny został opracowany na lata 2015-2017

Adresaci Programu

Rodziny z terenu Gminy i Miasta Kozięgłowy przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Cel główny

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe

1. Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych.
2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.
3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny.
4. Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.
5. Dążenie do reintegracji rodzin.
6. Podejmowanie działań profilaktycznych.

Działania

Wspieranie rodziny jest niezwykle angażującym procesem i wymaga podejścia interdyscyplinarnego, gdyż dotyczy wszystkich obszarów funkcjonowania rodziny. Obejmuje ono działania zorientowane na zabezpieczenie potrzeb członków rodziny, budowanie prawidłowych relacji i więzi między nimi, tworzenie pozytywnego środowiska wychowawczego dla dzieci, zapobieganie patologiom, podejmowanie interwencji w sytuacjach kryzysowych działań naprawczych w rodzinie w Gminie Kozięglowy zadania z zakresu wspierania rodziny realizuje Gminno-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kozięglowach, któremu gmina zleciła to zadanie.

Poniżej zaprezentowano działania pracownika socjalnego oraz asystenta rodziny, a także przedstawiono działania w powiązaniu z poszczególnymi celami Programu.

Pracownik socjalny jest główną osobą prowadzącą rodzinę, do jego zadań należy w szczególności:

- a) przeprowadzanie rodzinnego wywiadu środowiskowego po powzięciu informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w celu ustalenia zasadności objęcia rodziny asystentem rodziny,
- b) występowanie do Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej z wnioskiem o przydzielenie asystenta rodziny jeżeli zachodzi taka konieczność
- c) przekazywanie wniosku o objęcie wsparciem asystenta rodziny asystentowi rodziny,
- d) wprowadzanie asystenta rodziny w środowisko,
- e) sprawowanie bezpośredniego nadzoru nad rodziną objętą wsparciem asystenta rodziny,
- f) prowadzenie pracy socjalnej na rzecz rodziny m.in. organizowanie zespołów interdyscyplinarnych dotyczących rodzin.
- g) sporządzanie kontraktów socjalnych jeżeli wymaga tego sytuacja rodziny,
- h) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin, przekazywanie informacji odpowiednim służbom w tym kuratorowi sądowemu, Policji, Pogotowiu Ratunkowemu,
- i) współpracowanie z asystentem rodziny, zespołem interdyscyplinarnym.

Asystent rodziny

- a) asystent rodziny dokonuje wstępnej analizy sytuacji, którą sporządza na podstawie wejść w środowisko,

b) po sporządzeniu wstępnej analizy sytuacji rodziny asystent rodziny dokonuje analizy sytuacji szkolnej i wychowawczej dziecka, analizy sytuacji zdrowotnej rodziny wspólnie z rodziną i po konsultacji z pracownikiem socjalnym opracowuje plan pracy z rodziną. W przypadku, gdy rodzina posiada sporządzony kontrakt socjalny plan pracy musi być spójny z jego założeniami,

c) plan pracy asystent rodziny sporządza w terminie 7 dni od dokonania wstępnej analizy sytuacji rodziny,

d) w przypadku spotkania z rodziną w innym miejscu niż miejsce zamieszkania, asystent rodziny uzupełnia wpis w zeszycie przy kolejnej wizycie w domu rodziny. Zapis powinien zawierać datę i podpis pracownika i klienta. Jednocześnie asystent rodziny dokonuje wpisu w dzienniku wizyt w środowisku tj. wejść do rodziny oraz do innych instytucji w sprawach dotyczących rodziny. Brak możliwości wejścia w środowisko również odnotowywany jest w dzienniku wizyt z odpowiednią adnotacją. Właściwymi organizacjami pozarządowymi, jednostkami administracji rządowej i samorządowej oraz podmiotami specjalizującymi się w pracy z rodziną,

e) asystent rodziny sporządza harmonogram miesięcznych wejść w środowisko z wyszczególnieniem rodzin i godzin wejść w środowisko oraz godzin pracy administracyjnej.

1)

Cele szczegółowe	Działania
Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych.	-wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności, -praca socjalna polegająca na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, deficytów osobowościowych członków rodziny, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym, -konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny.
Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.	-objęcie dożywianiem uczniów Gminy Koziegłowy realizujących obowiązek szkolny do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, -monitorowanie zagrożeń dot. sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez kontakt i współpracę z właściwą placówką służby zdrowia, -zapewnienie pomocy finansowej w ramach ustawy o pomocy społecznej,

Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny.	-umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny, którego zadaniem jest organizowanie pracy z rodziną w miejscu zamieszkania bądź w miejscu wskazanym przez rodzinę -pomoc rodzinom przeżywającym trudności w dostępie do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i terapeutycznego. -pomoc rodzinom w dostępie do poradnictwa prawnego, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego.
Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.	-systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych przez pracowników socjalnych, wychowawców, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym z placówkami służby zdrowia, -motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji, -angażowanie rodzin do udziału w projektach, szkoleniach rozwijających umiejętność planowania swojej przyszłości zawodowej i osobistej oraz motywujących do podjęcia pracy, -angażowanie i motywowanie rodzin oraz pomoc w dostępie do korzystania ze specjalistycznego wsparcia dla rodziców w celu podniesienia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, wzmocnienia poczucia odpowiedzialności za własną sytuację życiową, -współpracę z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym, w szczególności ze szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, sądami, PCPR, w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym.
Dążenie do reintegracji rodzin.	-pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowywaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej, przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodzin, poprzez wsparcie asystenta rodziny.
Podejmowanie działań profilaktycznych.	-udział w ogólnopolskich kampaniach, których celem jest wzmocnienie rodziny i jej roli w społeczeństwie, -udział w projektach współfinansowanych ze środków zewnętrznych, mających na celu poprawę jakości życia rodzin.

Przewidywane efekty realizacji programu

- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego,
- ograniczenie patologii społecznej,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Realizatorzy Programu

- Gminno – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Koziegłowych,
- Urząd Gminy i Miasta Koziegłowy,
- Instytucje i organizacje prowadzące działania na rzecz dziecka i rodziny,
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Myszkowie,
- Placówki Oświatowe z terenu Gminy i Miasta Koziegłowy ,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii,
- Policja w Koziegłowych ,
- Sąd Rejonowy i Prokuratura w Myszkowie,
- Kuratorzy Sądowi w Myszkowie,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Finansowanie Programu

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015-2017 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Koziegłowy, środków ujętych w budżecie GMOPS w Koziegłowych oraz środków finansowych pozyskanych z innych źródeł.

Sposób kontroli realizacji Programu

- w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt przedstawia radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.
- Sporządzenie sprawozdań rzeczowo – finansowych z wykonania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich Wojewodzie.

Zakończenie

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie sprzyjających warunków dla poprawy życia rodzin i dzieci. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu będą włączone instytucje, placówki i organizacje pozarządowe, które swoimi działaniami wspierają dziecko i rodzinę. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucie bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla dziecka i rodziny. Program ma charakter otwarty co oznacza, że powinien ewaluować w zależności od pojawiających się potrzeb.

PRZEWODNICZĄCA RADY
Gminy i Miasta Koziegłowy

Joanna Kołodziejczyk